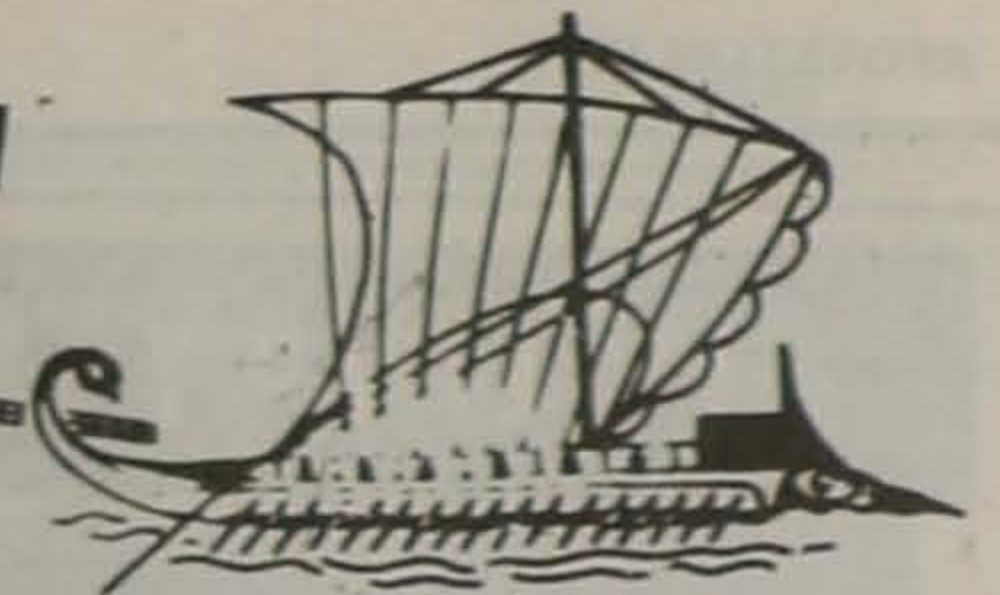

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΑΓΟΥΣΤΟΝ 1996
(ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ)

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΕΤΟΣ 8ο Αρ. φύλλου 81

Σπίτια σε Πόντιους Ομογενείς

ΘΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΘΟΥΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΜΑΣ

Με πρωτοβουλία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ημαθίας πραγματοποιήθηκε στο Δημαρχείο της Νάουσας νέα σύσκεψη, με θέμα την στεγαστική αποκατάσταση των παλιννοστούντων Ποντίων ομογενών μας (από χώρες της πρώην ΕΣΣΔ) που έχουν έλθει στη Νάουσα και οι οποίοι τελικά με απόφαση του υπουργείου Εξωτερικών δεν θα μετακινηθούν στη Θράκη, αλλά θα παραμείνουν στο Νομό μας.

Σύμφωνα με πληροφορίες κατά τη σύσκεψη εξετάστηκε το ενδεχόμενο να δρευθούν δημόσια οικοπέδα, στη Νάουσα και σε κοινότητες της περιοχής, προκειμένου να ανεγερθούν εκεί κατοικίες για να δοθούν προς χρήση στους ομογενείς μας Ποντίους.

Όπως προέκυψε από τη συζήτηση του θέματος, τέτοιες εκτάσεις δεν υπάρχουν διαθέσιμες σε κοινότητες της

περιοχής (Στενήμαχος, Μαρίνα, Λευκάδια κ.λπ.). Γι' αυτό κατά την σύσκεψη αποφασίσθηκε με την συντονισμένη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ημαθίας να γίνουν κινήσεις προς την κατεύθυνση εξεύρεσης διαμερισμάτων στη Νάουσα, στη Βέροια, στην Αλεξάνδρεια και σε άλλες περιοχές της Ημαθίας.

Τα διαμερίσματα αυτά θα αγοραστούν από το Εθνικό Ίδρυμα Αποκατάστασης Παλιννοστούντων Ομογενών Ελλήνων (ΕΙΑΠΟΕ) και θα δοθούν για χρήση στους παλιννοστούντες Ποντίους, ώστε να δοθεί διέξοδος στο πρόβλημα της στεγαστικής αποκατάστασής τους.

Στην σύσκεψη αυτή πήραν μέρος εκπρόσωποι της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ημαθίας, του Δήμου Νάουσας, των παλιννοστούντων που ζουν στη Νάουσα, του ΕΙΑΠΟΕ και Κοινοτήτων της περιοχής.

ΕΚΑΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΣ
Στη Νάουσα έχουν ε-

γκατασταθεί περίπου 100 οικογένειες Ποντίων ομογενών μας, που παλιννοστήσαν από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.

Αρχικά εγκαταστάθηκαν στις εγκαταστάσεις του κτιρίου της Μαθητικής Εστίας Νάουσας (περιοχή προς Αγίο Νικόλαο). Στη συνέχεια, εγκαταστάθηκαν σε οπίθια στην πόλη της Νάουσας. Και τώρα καταβάλλεται προσπάθεια ώστε να εγκατασταθούν σε όλη την Ημαθία, προκειμένου να είναι ταχύτερη η πλήρης ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο της Ημαθίας.

ΑΠΟΓΟΝΤΕΥΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟ ΤΟΥΣ ΟΙ ΠΟΝΤΙΟΙ

Απογοητευμένοι από το "ελληνικό όνειρο" είναι η πλειονότητα των επαναπατρισθέντων Ελληνοποντίων της πρώην Σοβιετικής Ένωσης που ζει στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια.

Η απογοήτευση προέρχεται από την ανεργία, τη φτώχεια, τις υποσχέσεις που τους δόθηκαν και ουδέποτε υλοποιήθηκαν, αλλά και από το... χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των Ελλήνων και τον ρατσισμό που συχνά

επιδεικνύουν εις βάρος μας.

Τα στοιχεία προκύπτουν από μεγάλη έρευνα που πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη - την πόλη "σφυγγάρι" για τους επαναπατρισθέντες και γενικότερα τους αλλοδαπούς πρόσφυγες - το Ελληνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Κοινωνικής Πολιτικής.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με ερωματολόγιο σε δείγμα νέων ηλικίας 19 - 25 ετών που ζουν στο Νομό και είναι η πρώτη τέτοιου τύπου που διεξάγεται για τη νεολαία.

Πάνω από το 50% δήλωσαν πως η πραγματικότητα που κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν στην Ελλάδα ήταν πολύ χειρότερη απ' ό,τι περίμεναν, 37% δήλωσαν πως δεν περίμεναν τίποτα περισσότερο, και μόλις το 18% βρήκαν τα πράγματα καλύτερα.

Το 26% δήλωσαν ότι περίμεναν να βρουν την Ελλάδα πιο αναπτυγμένη και το μορφωτικό επίπεδο των Ελλήνων υψηλότερο, ενώ το 6% δήλωσαν απερίφραστα πως η κατάσταση στη χώρα τους είναι καλύτερη απ' ό,τι στην Ελλάδα.

Οι γυναίκες φέρονται ως περισσότερο απογοητευμένες απ' ό,τι οι άνδρες, ενώ το μεγαλύτερο πρόβλημα που δηλώνουν οι επαναπατρισθέντες πως αντιμετωπίζουν στην Ελλάδα είναι η ανεργία (36%), το οικονομικό γενικότερα (13%) και η γλώσσα (7%).

Εθελοντική αιμοδοσία από την Ποντιακή Νεολαία της Ε.Λ.Β.

Μετά από προηγούμενη ανακοίνωση της Ποντιακής Νεολαίας της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας γνωστοποιείται ότι κατόπιν συνεννοήσεως με το Γ.Ν. Νοσοκομείο Βέροιας, η ακριβής ημερομηνία αιμοδοσίας ορίστηκε στις 24 Νοεμβρίου 1996 και ώρα 9 π.μ. στο γραφείο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας.

ΟΙ ΔΙΩΓΜΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

Προ σίγων μνημών εκκλήθηκαν εις τον χώρο του Ο.Η.Ε. πομπηθείς εκδόσεις, η οποία συνεδύαθη με την σύγκληση Περιφερειακής Διοικήσεως της Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης "για τα προβλήματα των προσφύγων, των εκτοπισμένων και των μεταναστών".

Εις αυτήν "έγινε μνεία και του αριθμού των Ελλήνων Ποντίων, που μετακινήθηκαν από τις περιοχές αυτές του Καυκάσου (...). Στα στατιστικά στοιχεία της έκδοσης

για την περίοδο από το 1936 έως το 1952 αναφέρονται στις βίαια μετακινήσεις ομάδες 36.000 Ελλήνων από τις περιοχές της Μαύρης Θάλασσας στο Καζακστάν, ενώ οι 5.000 Ελλήνες, που εκτοπίστηκαν το Νοέμβριο του 1955 από τη Γεωργία, αναφέρονται ως η πρώτη "εθνική ομάδα" που μετακινήθηκε υπό τη σοβιετική πολιτική των ειδικών σφαιρών" (Περιοδικόν "Δρώμενα", Ιούλιος 1996).

Οι αδελφοί μας κάτοικοι του Πόντου είναι ίσως το περισσότερο

ταλαιπωρημένο τμήμα του Ελληνισμού, ιδίως κατά τον εικοστόν αιώνα. Παρ' όλα τα μεγάλα δεινά, τα οποία έχουν υποστεί εις το παρελθόν και εξακολουθούν εις κάποιον βαθμό να υφίστανται, παραμένουν με συγκινητική αφοσίωση προσπληρωμένοι εις την αλήθειαν της Ορθόδοξου Πίστεως και εις την αγάπην της Ελληνικής Πατρίδος.

Είναι, λοιπόν, άξιοι κάθε βοήθειας εκ μέρους τόσο του Ελληνικού Κράτους, όσον και της Εκκλησίας της Ελλάδος, προκειμένου να εξυπηρετούνται οι ανάγκες των εις όρους τους τομείς (ιατρεικόν και κατηχητικόν - εκπαιδευτικόν και πολιτιστικόν). Αλλά και όσοι διαφόρους λόγους αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τις πανάρχαιες εστίες τους και να εγκαθίστανται εις την μητέρα Πατρίδα, πρέπει να ευρίσκουν εδώ "εύκρατον κλίμα" αρωγής και συμπαραστάσεως εις τα ποθυποκίχα πρόβλημά τους.

Οι αρμόδιοι κρατικοί και εκκλησιαστικοί φορείς, αλλά και όλοι μας, στομικώς ή συλλογικώς, ως τους αντιμετωπίζουμε με πολλή στοργή και αγάπη. Το αξίζουν, διότι "όλοι τους αποτελούν ποθύτιμο και δυναμικό κομμάτι του Ελληνισμού".

Σημ.: Αναδημοσίευση από το περιοδικό "Ο Ιωτήρις", Αθήνα 2 Οκτ. 1996, αριθμ. 1660.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ ΜΑΣ

"Ποθύσιδις, ποθύμορφη και ποθύσημαντη δύναται να θεωρηθεί και εκ των αποτελεσμάτων αυτής άκρως επωφελής να χαρακτηριθεί η, από πολλού αποφασισθείσα και προσφάτως πραγματοποιηθείσα, αποστολή κλιμακίου του Διοικητικού Συμβουλίου της Ενωσής μας στην Κριμαία της Ουκρανίας, με σκοπό την υλική ενίσχυση και την ηθική στήριξη των εκεί διαβιούντων ομογενών μας".

Αυτό αναφέρεται σε ανακοίνωση της Πανελληνίας Ένωσης Ποντίων Αξιωματούχων "Αλέξανδρος Υψηλάντης". Στην ίδια ανακοίνωση τονίζονται και τα εξής:

της κ. Πασβάντης Ιωάννης, καθώς επίσης και ο ένθερμος πόντιος αρχιμανδρίτης κ. Ψωμιάδης Πολύκαρπος.

Μακροχρόνιες, επίμονες και επίπονες προσπάθειες απαιτήθηκαν για την συγκέντρωση και μεταφορά των ειδών ιματισμού, τροφίμων, φαρμάκων, βιβλίων, γραφικής ύλης και ιερών σκευών.

Θερμές ευχαριστίες και άπειρη ευγνωμοσύνη όλων στους: ΥΠΕΘΑ Πτέραρχο κ. Κουρή Νικόλαο, Α/ΓΕΕΘΑ Πτέραρχο κ. Αθανάσιο Τζογάνη, Α/ΓΕΑ κ. Γεώργιο Αντωνόπουλο, οι οποίοι συνέκριναν στην 4η σελ.

"Επικεφαλής του κλιμακίου ο αντιπρόεδρος του Δ.Σ. υποπτέραρχος κ. Τσαθουχίδης Γεώργιος, πρόσωπο εγνωσμένης πατριωτικής ευαισθησίας και αδιαφοροβήτητης δραστηριότητας. Μέλη δε του κλιμακίου ο πάντα πρόθυμος και ο τα μέγιστα προσφέρων στην ιδέα της Ένωσης, ταμίας συ-

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΟΣ ΜΙΜΗΣΗ

Μετά από αγώνα 5 ετών περίπου, 32 οικογένειες Ελληνοποντίων που εγκαταστάθηκαν στον Δήμο Ειρηνούπολης Ημαθίας, εδικαιώθηκαν οικοπέδων, ορτίων και οικοδομημάτων, μετά από κλήρωση που έγινε στον Δήμο Ειρηνούπολης την 2-10-1996.

Πολλές ευχαριστίες και θερμά συγχαρητήρια εκ μέρους των αποκατασταθέντων αδελφών μας, τόσο στον Δήμαρχο Ειρηνούπολης κ. Φωτιόδη, όσο και στο Δημοτικό Συμβούλιο που με τις πράξεις τους αυτές δείχνουν έμπρακτα την αγάπη και την αλληλεγγύη προς τους αδελφούς μας εκ Ρωσίας, που τόσο πολύ έχουν ανάγκη, δια να ριζώσουν στα χώματα της Μόνας Πατρίδος. Ίσως ελάχιστο φόρο τιμής και ως παράδειγμα προς μίμηση.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΡΑΙΔΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΒΕΡΟΙΑ

Εκδρομή με την Ποντιακή Νεολαία

Η Ποντιακή Νεολαία διοργανώνει διήμερη εκδρομή στις 16-17 Νοεμβρίου 1996 στο Σιδιρόκαστρο Ιερρών. Δηλώσεις Συμμετοχής στο τηλ. 28.356 κ. Α. Κωνσταντινίδου (10.00 π.μ. έως 13.00 μ.μ.). Για τη συμμετοχή κάτω των 16 ετών υποχρεωτική η συνοδεία κηδεμόνα.

ΜΙΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑ!..

Η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας έκανε το 1980 μία ομαδική εκδρομή στην Τουρκία και έφτιαξε μία ταινία ντοκυμαντέρ για την παλιά πατρίδα. Όλοι συγκινήθηκαν για την αδελφική φιλοξενία των Τούρκων. Ενδιαφέρον παρουσιάζει μία σκηνή στην ταινία αυτή, είναι η στιγμή του αποχαιρετισμού. Ελληνες και Τούρκοι χορεύουν μαζί υπό τους ήχους της λύρας του Μάντη από τη Βέροια. Το ημερολόγιο είναι έτοιμο να ξεκινήσει. Ένας Τούρκος δεν αντέχει στον αποχαιρετισμό. Καθώς χαιρετάει το γιατρό Κώστα Καμπουρίδη, τον Πρόεδρο του Συλλόγου Ποντίων, του λέει κλαίγοντας στα ποντιακά: "Τί να κάνω εγώ με αυτούς εδώ; Η μέντε κι εσείς εδώ ή πάρτε με μαζί σας". Ο άνθρωπος αυτός δεν ήταν σίγουρα πάνω από 40 χρόνων.

Τα παρακάτω στοιχεία προέρχονται από τη συζήτηση με έναν Τούρκο, ο οποίος δεν ήθελε να γίνει γνωστό το όνομά του: υπάρχουν ακόμη πολλοί κρυπτοχριστιανοί στον Οφι. Μέχρι το 1923 δεν είχαν καθόλου προβλήματα με την άσκηση της θρησκείας τους. Μπορούσαν για το σκοπό αυτό να πηγαίνουν σε ένα διπλανό χωριό.

Από το περιοδικό "Νεανικό Πρόβλημα", Μάιος - Ιούλιος 1996.

Σημ. "Αργοναυτή": Νομίζουμε ότι τα αχόλια περιττεύουν.

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

**ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ**

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

Οικονομολόγος - Συγγραφέας
Θουκυδίδη 2 - τηλ. (0331) 25.282

**ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ
ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ Ε.Ε.**

ΤΗΛ. (0331) 66.913, 61.160 -
FAX (0331) 66.979

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός
Τηλ. (0331) 28.356

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 1.000 δρχ.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

* Οι στήλες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του.

* Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες.

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται.

ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ...

του κ. Ανδρέα Ελ. Ταταριδής

Από 7 έως 10 Αυγούστου 1996 στις εγκαταστάσεις της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας της Αρχαίας Ολυμπίας διεξήχθησαν οι εργασίες του 7' Παγκόσμιου Γλωσσικού Συνεδρίου.

Σ' αυτό το Συνέδριο έλαβαν μέρος 150 προσωπικότητες του επιστημονικού κόσμου (δικοί μας και ξένοι) και υπερασπιστήκαμε με πάθος την ελληνική γλώσσα.

Μεταξύ αυτών και η δική μας, η ποντιακή Φιλολογία και Συγγραφέας κ. Τασούλα Καμπουρίδου, Πρόεδρος του Γλωσσικού Ομίλου Καθόλης.

Αλλωστε, η κ. Καμπουρίδου, εκτός των ενδιαφερόντων της γύρω από τα ποντιακά δρώμενα, πολλά δείχνει και εμπρακτά το ενδιαφέρον της για την διάσωση και διάδοση της τόσο πλούσιας και τόσο εύχυμης ελληνικής γλώσσας.

Επομένως, η συμμετοχή της στο εν λόγω Παγκόσμιο Συνέδριο, είναι σαφής ένδειξη ότι υπολογίζεται ο λόγος της!

Εμείς, από την πλευρά μας, χαίρομαστε ιδιαίτερα όταν διαπιστώνουμε ότι εκλεκτοί πνευματικοί μας άνθρωποι καλούνται σε τέτοιου είδους Συνέδρια και καταθέτουν φυσικά τις απόψεις τους!...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΛ. ΤΑΤΑΡΙΔΗΣ

Ζακύνθος

Ενισχύετε το Πνευματικό μας Κέντρο

Αγαπητοί μου συμπατριώτες και αναγνώστες του "Αργοναύτη".

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε, όλοι, οι Πόντιοι και φιλοπόντιοι, ότι είναι "θέμα τιμής" να προχωρήσουν σοβαρά οι εργασίες ανέγερσης του Πνευματικού Κέντρου της Ευξεινίου Λέσχης Βέροιας, το οποίο θα αποτελέσει (όταν θα λειτουργήσει με όλα τα τμήματά του) μια πολιτιστική κωμώλη του Ποντιακού Ελληνισμού, όπως η Παγαγία Σουμελά είναι το θρησκευτικό μας κέντρο. Χρειάζεται, όμως, να "ανασκομψωθούμε" όλοι - όλες,

ώστε να εξοικονομηθούν σοβαρά ποσά.

Ενας τρόπος να προσφέρουμε στη Λέσχη (για το Πνευματικό Κέντρο) όσα ποσά επιθυμούμε να δώσουμε, π.χ. αντί στεφανιών σε κηδείες κ.λ.π. συγγενών και φίλων μας. Ετσι, τα ονοματεπώνυμα θα γραφούν και στο ειδικό βιβλίο, που αργότερα θα κυκλοφορήσει και τυπωμένο, με το χρονικό της ανέγερσης του Πνευματικού Κέντρου. Ας σημειωθεί δε ότι για όλες τις δωρεές θα δίδονται ισόποσες αποδείξεις, ώστε τα σχετικά ποσά να εκπίπτονται στις φορολογικές δηλώσεις.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο ΚΑΛΟΕΡΟΝ ΚΑΙ Τ' ΟΨΑΡΙΑ

Σ' έναν "Αθολόιον" το είχαμε 'ς σο Γαρς κιάν' έγγραφεν τεί ο καλόερον πα εγαθούρευεν τ' οψάρια με το τηγάν'. Κι ας έναν το μερέος ατά εψέθαν, εκοκκινίσσαν. Κι ας σ' άλλο το μερέος πως 'α κ'ώθεν ατα, εκ'σεν "Επήραν την Πόλι!". "Επήραν την Πόλι!". Κι ατός εἶπεν "κ'...

ινανεύ' α... Ανέν και το φέρ'νε ψήν αθούτα τ' οψάρια και ρούζ'νε απέσ' 'ς αείν' το χαβούζ', εγώ πα 'α ινανεύ' α". Το λόγον ατ' ατέλεσεν 'κ' ετέλεσεν, εἶν τ' οψάρια έγκαν ψήν κ' ερρούξαν 'ς σο χαβούζ'. Κι ακόμαν εκιαπέσ' είναι. Κι 'α 'ρται. Ρέει, ο καιρός κι 'α σ'κούται εἶνός ο καλόερον και 'α πιάν τηγανίζ' ατά κι ας σ' άλλ' το μερέος. Κι ατό 'α ινεται,

ας τ' 'α παίρωμε την Πόλι' εμείς Ορωμαίοι".

Ο ΑΡΚΟΝ

Ενας Χαβανίτης εἶπεν 'ς σην Κιουμισχανάν ν' εβγάθ' συνοικέσιον. Θα εγυναικίζεν τον γιόν ατ.

Εντώκεν την πόρταν τη Μητρόπολης και ό-νταν εσέθεν απέσ' ερω-τέσεν ατον ο καβάις, ντο θέθ'. Τον Δεσπότ', εἶπεν ο Χαβανίτης. Στα, ας ερωτώ ατον, εἶπεν ο

καβάις.

Ονταν εκούσαν ατον να πάει 'ς σον Δεσπότ', εσέθεν 'ς σο γραφείον ατ' και εἶπεν.

- Καθημέρα πασά Δεσπότ'.

- Καλώς τον άρκον τη θεού, εἶπεν ο Δεσπότ' άμον κοχλιασμένος.

- Αρκος αν έμνε θ' εκάθουμ' κι εγώ άμον εσέν απέσ' σα γούνας! Δώσ' μα το συνοικέσιον να γυναικίζω το γιο μ'.

- Ποίστ' ατον έναν καβιάν, εἶπεν ο Δεσπότ'.

Ονταν έγκαν την καβιάν, έσκόσεν και έπεν ατο όθεν μίαν. Ο μαύρον εκάν, ελθάκεψεν κι εσκόσθεν και εἶπεν:

Αχ πασά Δεσπότ', τ' ιντέρια μ' να μη έταν, ας γαλήτ', 'ς σο κολνήτερον θ' εκατηβαινεν η καβιάς.

Ο Δέσποτας ακόμαν γελά.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

αθούτο - αυτό

αγέκος = τέτοιος

αγκαθώ = καταγγέλω

άγνεφος = ξυπνητός

αγοίτικός = τέτοιος

αέκος = τέτοιος

άκλερος = δυστυχής

αλήζω = αθατίζω

άμο = αθά

άμον = καθώς

άμο = αθά

αμούν = καθώς

αμπάρ = αποθήκη

ΦΡΑΣΕΙΣ

1. Τρανόν λόγον μη ρες.

2. Αέρτς κι χαρίζ'.

3. Αθ' ανηβαιν' νε και αθ' κατηβαιν' νε.

4. Ο ήθεν είναι έν'.

5. Εκυθιεν ο γαϊδαρον κι εξύαν τα κοκκία

6. Τη Μάραντου είν' το πρώτα.

7. Ο κόσμον τη κοσμί,

8. Η δουλειά εν δύο μνηών.

9. Νε θαθία, νε μιθία.

10. Εσύ αν είσαι αθε-θεού, εἶπεν ο Δεσπότ' ουράδι σ'.

11. Καιρός να πας 'ς σο σχολείον.

12. Ντο ανάγκη να πας απόψ'.

ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΑ

ΑΠΟ ΤΟΝ

ΚΑΥΚΑΣΟ

Ανάθεμα ποι έθε(γ)εν η ξενιτεία καθόν έν' δοκίμασα κι ετέρεσα

πολλά φαρμακερόν έν'...

Ναιήθοι εμέν, ν' αιή-θοι εμέν

πάντα ναιήθοι εμένον

πάντα η κάρδια μ' γε-ραλίν

τ' ομμάτια μ' διακρωμένα.

...

Εξέρ'τς όνταν εκάθουμες

αφκά 'ς σο καρυδόπον εντώκα κι εγκαθιάστα 'σε

άμον παθληκαρόπον.

...

Ανάθεμά τον που 'κι Ξέρ' και πάει κατηγορία με

'κι Ξέρ' α' σα παράπονα μ' και να παρηγορά 'με.

...

Πέ 'με ντο εκιτρινιάσες και έχυνες τα φύλλα σ'

έγκες τον μοθώπορον με τα κρύα τα μήνας.

...

Τα ραχία πράσινα και δέντρα φυθλωμένα

κλείστεν κα' τα κλα-δόπα σουν

και κλάψτεν για τ' ε-μένον

Αρχές της δεκαετίας του 1980. Το υπέροχο τότε χορευτικό συγκρότημα του Μορφωτικού Συλλόγου Λαζοχωρίου Βέροιας. Ήταν τότε όλοι τους παιδιά. Για χάρη τους δημοσιεύεται.

'Σ ΣΗ ΚΑΤΟΧΗΣ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟΝ

'Σ σή κατοχής τον καιρόν, πολλά φοράς οι αντάρτες εποίναν τσι Γερμανούς ενέδραν, μίαν 'ς ση Μαρίας το πεγάδ' και μίαν 'ς ση Γεωργιανού τα σταυροδόρμια.

Οι χωρέτ' πολλά φοράς έφευαν και εκρύφκουσαν 'ς σ' ορμάνια, άμον ντό υποψιάσκουσαν ντό θα έρχουσαν Γερμανοί. Ενας χωρέ-τες, ο Κυριάκον ο Συμεωνίδης, ε-σετείθην την οικογένειάν τ' και εκείνος επεμένεν μοναχός ατ' 'ς σο χωρίον. Εγώ έθεεν καν' αν κα-κόν κι εποίκα, γιατί να πειράζ' νε' με. Ο Κυριάκον έτον πολλά θεο-φοβούμενος και επίτροπος 'ς σην εκκλησίαν, 'ς σόν Αέρ', 'ς σή Γεωργιανούς τη Βεροίας.

- Εμέν αν 'κι φυθάττ' ο Αέρτς τίναν θα φυθάττ'.

Εναν ημέραν οι Γερμανοί ερού-ξαν απάν' 'ς σόν ενέδραν, κάπ' σουμά 'ς σό μέρος όπου είν' οσά-μερον τα εγκαταστάσεις του ΝΑ-ΤΟ, εσκοτώθαν τρεί νομάτ' και εκά(γ)αν τρία αυτοκίνητά τουν ασ-ς' αντάρτες. Οι χωρέτ' άμον ντ' έ-κσαν πυροβολισμούς και είδαν κα-πνόν εφέκαν το χωρίον και έφυ-γαν 'ς σόν Αθιάκμοναν μερέαν και 'ς σήν Ραχιάν. Δύο μήνας έταν αφκά 'σα τσιατήρια.

Ονταν ερούξαν απέσ' 'ς σο χω-ρίον οι Γερμανοί αγριεμέν', κανείς χωρέτες' κ' έτον. Ελώσαν όλο τ' οσπίτια, εταόκωσαν πόρτας, πα-ράθυρα, εράεψαν, άμαν αν-θρώπ'τς κι εύραν. Τελευταία εύραν τον Κυριάκον κρυμμένον σ' έναν γωνίαν. Επίασαν, έδεσαν τα

χέρια τ' και επεκεί έδεσαν ατόν οπίσ' σ' έναν αυτοκίνητον, ετσο-κάντσαν' ατόν απέσ' 'ς σο χωρίον και μετ' εκείνο το θάρβαρον τον τρόπον εθανάτωσαν ατόν. Ο Κυ-ριάκον πιστός 'ς σόν Αέρ, ε(γ)έ-ντον νεομάρτυρας. Ο Αέρτς κανείς καμμίαν 'κι θα μαθάν, γιατί 'κι εγουρτάρεψεν τον Κυριάκον...

Κάποτε ετεθέθεν ο πόθμεμον έρ-θεν η απελευθέρωση, έρθεν και η ελληνική κυβέρνηση και εδώκαν διαταγήν όθ' να πάνε 'ς σο χωρία τουν. Η κυβέρνηση εβοήθησεν ό-γον επόρνεν 'ς σήν αποκατάστα-σιν και 'ς σόν επαναπατρισμόν. Οι Γεωργιανοί όταν έρθεν 'ς σό χω-ρίον άτουν, εύραν όθα χαθασμέ-να.

Με την βοήθειαν τη κυβέρνησης ερχίνεσαν να διορθώνε τ' οσπίτια με μαστόρ' τς οσόν Κοζάνην. 'Σ σήν συμφωνίαν ατουν απέσ' έτον και το φαίν. Οι μαύρ' οι χωρέτ' δεν 'κι είχαν.

Ενα ζάι πασικιάν και οθίγα κορ-κότα ευρίουσαν. Πρωί - βράδον και κάθαν ημέραν εφάζναν ατς τσορβάν για πασικιτανοσάρβ. Οι Κοζανίτ' νια τ' έναν εξεραν και νιά τ' άλλο, νιά το πασικιάν και νιά τα κορκότα.

Εναν ημέραν επουθαέφταν οι μαστόρ'.

"Τί δουλειά είναι αυτή - γέμισε το μέσα μας ασθέστη και ζύνισ' ο π... μας, κάντε και καμμιά πίτα να φάμε..."

Αφήγηση Χρ. Τσαρτιδής
Συλλογή - Επιμέλεια Ιμεραίου

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΑΓΟΥΣΤΟΝ

Με τον Αγουστον τελειώνει το καλοκαίρι και άρχιζε ο χειμώνας.

Επτάεσάμ στον Αγουστον και 'ς σή χιονί την άκραν'.

Ο μήνας της συγκομιδής και επειδή έπιανε το μάτι τοποθετούσαν επάνω στο "θαμνίν" (ο σαρρός του κοσκινισμένου σταριού μέσα στ' αλώνι) σταυρωτά τα δύο "Λεγμετέρια" (τα φτιάτρια του αλωνίσματος).

Στις 14 Αυγούστου τιμάται η μνήμη του νεομάρτυρα Αγίου Συμεών του Χρυσοκόου, προστάτης των χρυσοκόων της Τραπεζού-ντας, μαρτύρησε στις 14-8-1653.

ΕΠΕΣΤΡΕΨΕ ΑΠΟ ΤΟ ΒΑΤΟΥΜ Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ

Επέστρεψε στις 18-8-97 από το Βατούμ μέσω της πλοκής της αποστολής της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων η επιτροπή της Πολιτιστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης της Θεσσαλονίκης '97.

Η επιστροφή ήταν προγραμματισμένη να πραγματοποιηθεί μέσω της πλοκής που πραγματοποιήθηκε, αλλά τα οργανωτικά γεγονότα της αποστολής, η πίεση και ψυχολογική βία που ασκήθηκε στα μέλη της αποστολής κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στην Τραπεζούντα, οδήγησαν τους επικεφαλής της αποστολής σε μαζική επιστροφή μέσω Τραπεζούντας.

Η αποστολή αναχώρησε από τη Θεσσαλονίκη στις 14 Αυγούστου με προορισμό την πρωτεύουσα των Μεγαλόμυλων. Η Τραπεζούντα, όπου έγινε η ιστορική συνάντηση (220) εκπροσώπων των όπου της Ποντίων στην πατρογονική γη 74 χρόνια μετά τον ξεριζωμό και τη Γενοκτονία. Το απόγευμα της ίδιας μέρας έγινε επίσκεψη στην ορεινή περιοχή της Σαμάριας (λαρχαία θρακία) όπου ζουν χιλιάδες ποσάκιοι. Εξαιτίας των ελλείψεων με τους οποίους οι ποσάκιοι ήρθαν σε επαφή με τα μέλη της αποστολής, οι ποσάκιοι έλασαν απόψεις και κορέψαν τους μετέντιους ποντιακούς τους από τους ποσάκιοι της γλυκόλαλης Σαμάριας.

Ανήμερα το Δεκαπενταύγουστο, διακόσιοι προσκυντές - αφού την αποστολή προστέθηκαν και εκατό Έλληνες Ποντιοί εκπρόσωποι των συλλόγων της πρ. ΕΙΣΔ ανηφόρισαν στα υψώματα του όρους Μελά για να αποτίσουν προσκύνημα στην Παναγία της Σουμελιώτισσα. Εκλήθη προκάλεσε στους προσκυντές η ποσειδωνική παρουσία των ενοσίων στρατιωτών και αστυνομικών κατά τη διάρκεια της διαδρομής, αλλά και στον προ της Μονής, χώρο.

Κάτω από τις κάνες των τουρκικών όπλων και σφηνώντας την ψυχολογική βία που ασκήθηκαν με διάφορους τρόπους οι τουρκικές αρχές - απαιτήσαν την είσοδο της μιάς αποστολής στο ερειπωμένο μοναστήρι - πραγματοποιήθηκε λειτουργία από Έλληνες Ποντιοί ιερείς και αγγελοφώνησαν υμνο

ταλείποντας ότι είχαν δημιουργήσει. Ξεκινάμε από σήμερα μία καμπάνια για ευαισθητοποίηση της Διεθνούς Κοινότητας, για τη συντήρηση και την διάσωση των μνημείων μας στον Πόντο και την Μικρά Ασία, με στόχο να περιέλθουν στην δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Ο όπου της Παντιακής Ελληνισμός με την απόφαση του αυτή θέλει να δηλώσει πως δεν παραχωρεί τίποτε, από την ιστορία και τα μνημεία του που βρίσκονται στον Ιστορικό Πόντο. Παρά τις όποιες δυσκολίες αντιμετωπίσαμε, εμείς με την κα' έτος προσκυνηματική παρουσία μας, στα ερείπια της "Παναγίας Σουμελά" στον Πόντο και σε άλλα μνημεία μας όπου βρίσκονται στην Τουρκία, θα αναδεικνύουμε την ελληνικότητά τους και θα τονίζουμε το δικαίωμά μας να τα επισκεπτόμαστε και να τα λειτουργούμε ελεύθερα.

ΑΠΟ ΤΟ ΓΡ. ΤΥΠΟΥ & ΔΗΜ. ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΑΞΙΔΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΒΑΤΟΥΜ

17 Αυγούστου 1996
1. Εμείς οι Έλληνες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης (Ομοσπονδίες Ελληνικών Συλλόγων Γεωργίας, Ρωσίας, Ουκρανίας, Καζακστάν, Αρμενίας και ο Σύλλογος του Αζερμπαϊτζάν) με την συμμετοχή των εκπροσώπων των Ποντίων της Ελλάδας (Πανελλήνια Ομοσπονδία Ποντιακών Σωματείων, Ομοσπονδία Ποντιακών Συλλόγων Νότιας Ελλάδας), της Αυστραλίας (Ομοσπονδία Ποντιακών Σωματείων ΗΠΑ - Καναδά), παρουσία εκπροσώπων όλων των πολιτικών κομμάτων της Ελλάδας, εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του ΣΑΕ, του Οργανισμού "Θεσσαλονίκη Πολιτιστική Πρωτεύουσα Ευρώπης 1997", του ΕΙΥΑΠΟΕ, του ΙΕΠ, ανθρώπων του πνεύματος, του πολιτισμού, επιστημόνων (καθηγητών Πανεπιστημίων, Ερευνητών, Ιστορικών, Συγγραφέων), Καλλιτεχνών, Εκπροσώπων Ποντιακών Σωματείων από την Ελλάδα και το εξωτερικό Εκπροσώπων του επιχειρηματικού κόσμου της Ελλάδας, πραγματοποιήσαμε την συνάντηση "Από την Θεσσαλονίκη στον Καυκάσο" από τις 14 έως τις 18 Αυγούστου 1996 σαν εθελοντικό πρόγραμμα στις αθροισμένες πατρίδες του Πόντου και της Γεωργίας

Ο Δήμαρχος Καθαμαριάς, χαρακτήρισε την επίσκεψη στην Τραπεζούντα, ορόσημο για την ενότητα του Ποντιακού Ελληνισμού και απαρχή ενός νέου διεκδικητικού ηλαιοίου που θα έχει σαν στόχο τη σύνδεση του απανταχού Ελληνισμού με το Μητροπολιτικό Κέντρο, αλλά επεδίωκε και τις δικαστικές συνθήκες κάτω από τις οποίες πραγματοποιήθηκε η επίσκεψη στην Παναγία Σουμελά.

Στην αποστολή μετείχαν εκπρόσωποι όλων των κομμάτων, θωλιετές όπως ο κ. Γρηγόρης Νιώτης, ο κ. Ευάγγελος Κουρτίδης, ο κ. Σπύρος Χαλθατζής άνθρωποι των γραμμάτων όπως ο κ. Πολυχρόνης Ενεπεκίδης εκπρόσωποι της Τ.Α με επικεφαλής τον

2. Στο ηλαιοίο αυτής της συνάντησης, πραγματοποιήσαμε διήμερη επίσκεψη στην ιστορική κοιτίδα του Ποντιακού Ελληνισμού στον Πόντο, η οποία περιελάμβανε προσκύνημα και λειτουργία στα ερείπια της "Παναγίας Μονής Παναγία Σουμελά", ύστερα από 75 χρόνια περίπου και περιήγηση στις περιοχές Τραπεζούντας και τις Ελληνόφωνες περιοχές της Τόνια.

Στις 17 και 18 Αυγούστου 1996, συζητήσαμε στο Βατούμι, την έδρα της Εθνοσυνέλευσης του Πόντου το 1919 - 1921, για την ιστορία, τα ιδιαίτερα προβλήματα και τις προοπτικές του Ελληνισμού στη Μαύρη Θάλασσα, προεδρεύοντας του Προέδρου του Δ' Παγκόσμιου Ποντιακού Συνεδρίου, Δημάρχου Καθαμαριάς Θρασύβουλου Λαζαρίδη

ΟΜΟΦΩΝΑ ΨΗΦΙΣΑΜΕ ΚΑΙ ΔΙΑΚΗΡΥΧΤΟΥΜΕ

1. Την με κάθε τρόπο διασφάλιση της ενότητας του Οικουμενικού και Ποντιακού Ελληνισμού. Βασικό στοιχείο για την υλοποίηση αυτού του στόχου, είναι η ενεργοποίηση του Μαυροθαλασσιτικού Ελληνισμού, για την αντιμετώπιση της επιθετικότητας της τουρκικής πολιτικής.

2. Την υποστήριξη του αιτήματος της Κυπριακής Ραού, για ενωμένη και ελεύθερη Κύπρο.

3. Την προώθηση του αιτήματος, της αναγνώρισης της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου από τους Διεθνείς Οργανισμούς, που έγινε από τις τουρκικές κυβερνήσεις της περιόδου 1916 - 1923, προετοιμαστική από το 1914 και ολοκληρώθηκε το 1924.

4. Την έκφραση εμπρακτού ενδιαφέροντος για τα ελληνικά μνημεία της Μικράς Ασίας, που σήμερα εξαιτίας της τουρκικής στάσης καταστρέφονται και την απαίτηση να αναληφθεί προσπάθεια ανάδειξης, συντήρησης και προστασίας όλων των ιστορικών μνημείων του Ελληνισμού στις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.

5. Την αντίσταση στην παρακάραξη της ιστορίας του Μακεδονικού χώρου.

6. Την υποστήριξη των ανθρωπίνων και εθνικών δικαιωμάτων των Ελλήνων της Βορείου Ηπείρου.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΖΗΤΑΜΕ

α. Την πλήρη αποκατάσταση των "παλινοστούντων" στην Ελλάδα και την υλοποίηση ειδικών προγραμμάτων για τους Έλληνες πρόσφυγες πολέμου από τον Καυκάσο.

β. Την άμεση στήριξη των προσπαθειών των Ελλήνων της Μαύρης Θάλασσας για ανάπτυξη των Κοινοτήτων τους και των χωρών όπου ζουν και εργάζονται.

γ. Την πλήρη εκπαιδευτική υποστήριξη των προσπαθειών, για την διάδοση της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού και τη δημιουργία Κέντρων Ελληνικού Πολιτισμού σε όλες τις χώρες της πρώην ΕΙΣΔ ως γέφυρες φιλίας και συνεργασίας μεταξύ των λαών μας.

δ. Την άμεση λειτουργία Ρ/Σ στις χώρες της πρώην ΕΙΣΔ και την πραγματοποίηση τηλεοπτικών εκπομπών στην ελληνική γλώσσα, για τους Έλληνες και Ελληνοφώνους της Μαύρης Θάλασσας.

ε. Την ενίσχυση των προσπαθειών, για την οικονομική αναγέννηση του Ελληνισμού, την αύξηση των εμπορικών ανταλλαγών μεταξύ της Ελλάδας και των χωρών της πρώην ΕΙΣΔ, προς όφελος των λαών μας.

στ. Περαιτέρω ενίσχυση και αξιοποίηση της θετικής πολιτικής των τελευταίων χρόνων, από πλευράς του ελληνικού κράτους, στα θέματα του Οικουμενικού Ελληνισμού (ίδρυση και λειτουργία ΣΑΕ, ΕΙΥΑΠΟΕ, οικονομική υποστήριξη στα θέματα του Αποδη-

μου Ελληνισμού, προγράμματα συνεργασίας με τις χώρες της Μαύρης Θάλασσας κ.λ.π.).

ζ. Την ίδρυση Ελληνικών τραπεζών και τη θέσπιση κινήτρων, για τη δημιουργία Ελληνικών επιχειρήσεων στα κράτη της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.

η. Να περιέλθουν στη θρησκευτική και διοικητική δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, όλα τα ιστορικά θρησκευτικά μνημεία του Ελληνισμού, που σήμερα βρίσκονται στη γεωγραφική επικράτεια της Τουρκίας.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

- Να καθιερώσουμε κάθε χρόνο, στις 15 Αυγούστου, προσκυνηματικό αντάμωμα του όπου της Ποντιακού Ελληνισμού, στα ερείπια της "Παναγίας Σουμελά" στον Πόντο.

- Την ενεργοποίηση των Ποντιακών Ομοσπονδιών για την όσο το δυνατό καλύτερη οργάνωση του Δ' Παγκόσμιου Συνεδρίου του Ποντιακού Ελληνισμού, που θα πραγματοποιηθεί το Μάιο του 1997 στη Θεσσαλονίκη και την όσο το δυνατό μαζικότερη συμμετοχή των μελών τους στο Παγκόσμιο Συνέδριο.

Για τους 200 εκπροσώπους του όπου της Ποντιακού Ελληνισμού Ο Προεδρεύων της συνάντησης Πρόεδρος του Δ' Παγκ. Συνεδρίου & Δήμαρχος Καθαμαριάς Θρασ. Λαζαρίδης

Άρθρο του αείμνηστου ΛΕΩΝ. ΙΑΣΟΝΙΔΗ

"Και άροντες επ' ώμων μαζί με τον Ισχυρόν του Μαρτυρίου το ποντιακό λίκνο και αποκαμίνοντες μετ' ημών όλων τον πλοῦτον των αναμνήσεων εις δράμα, εις τραγωδίαν, εις έπος και εις "μεμουςωμένην" λύρον, εφθόσομεν εις την κοινήν των Πονελλήνων Μητέρα - την Ελλάδα, με την στερεάν απόφασιν, όπως συμβάλομεν εις την ανακωδόμησιν των τειχών αυτής"

Όμως η ψυχή μου τρέχει και θα τρέχει πάντοτε εις τους Αγίους Τόπους του Πόντου μας και το κείλη θα ψιθυρίζει πάντοτε:
Ανόθεο και το μακρό όθεν κι' πάει λαίλιον!
Τ' αμμάτι μ' εκοτείνεφον ως σην αράβιαν!

ΛΕΩΝΙΔΑ ΙΑΣΟΝΙΔΗΣ
(Προσφ. Κορυφ. 1949)

ΤΟ ΧΡΥΣΟ ΜΑΣ ΠΟΝΤΙΟΠΟΥΛΟ!..

Του κ. Ανδρέα Εθ. Ταταρίδη

Ανασκαφίζοντας το αρχείο μου τυχαία έπεσε το μάτι μου σ' ένα τεύχος του περιοδικού "Βυρωνικοί Παθμοί", του Πολιτιστικού Συλλόγου Βυρωνείας Σερρών, όπου, σ' αυτό, δημοσιεύεται μία συνέντευξη του Προέδρου του εν λόγω Συλλόγου με τον Γιάννη Μεθισσανίδη, "το χρυσό" παιδί της Βυρωνείας, καθώς τιτλοφορεί την συνέντευξη του ο κ. Λευτέρης Λιτσοσεβίδης. Το τεύχος του περιοδικού αυτού είναι το Νο 37 και φέρει ημερομηνία Ιουνίου 1994!

Εντύπωση μου έκανε η εμπιστοσύνη που κ. Λιτσοσεβίδη στις ικανότητες του Γιάννη Μεθισσανίδη στην ενόργανη γυμναστική. Και επιθέγοντας, τονίζει με έμφαση: "... Είναι μεγάλος αθλητής, όσο και σπουδαίος χαρακτήρας, που έχει δώσει υποθήκη για ολυμπιακή διάκριση..."

Δηλαδή, από τότε ο Γιάννης Μεθισσανίδης πίστευε στις δυνατότητες του, πίστευε στο ολυμπιακό μετάλλιο, αφού ήδη είχε διακριθεί εδώ και αλλού στο άθλημα της ενόργανης γυμναστικής!

Κι έτσι, έκανε πραγματικότητα το όνειρό του: να κατακτήσει το Ολυμπιακό Μετάλλιο. Και όντως το κατέκτησε και μάλιστα Χρυσό!!!

Τώρα πια, μαζί με τους άλλους χρυσούς και αργυρούς ολυμπιονίκες μας, καμαρώνει (και δικαίως), διότι δόξασε την Ελλάδα μας και το

σπουδαιότερο, συνέτεινε ώστε η χώρα μας να πάρει τελικώς την 16ην θέση στην παγκόσμια κατάταξη της Ατλάντα των ΗΠΑ.

Οπότε, η Πολιτεία, αναγνωρίζοντας την πρωτοφανή αυτή επιτυχία των αθλητών μας, (4 χρυσά και 4 αργυρά μετάλλια!!!!) τίμησε τους Ολυμπιονίκες μας μ' εκείνη την ανεπανάληπτη εκδήλωση στο Παναθηναϊκό Στάδιο της Αθήνας.

Ακολουθήσαν βεβαίως και άλλες τέτοιες τιμητικές εκδηλώσεις προς τους διακριθέντες Ολυμπιονίκες μας εντός και εκτός των Αθηνών από πλείστους όσους φορείς (δημόσιους και ιδιωτικούς) και εδόθη πρόνοια δημοσιότητας.

Όμως, απ' ό,τι διηπίστωσα από τον τύπο και την Τηλεόραση, περισσότερο ετιμήθη ο Γιάννης Μεθισσανίδης, ίσως το νεαρόν της ηλικίας του (μόλις 19 ετών είναι), ίσως το γεγονός ότι για ΠΡΩΤΗ φορά η Ελλάδα κατέκτησε μετάλλιο και μάλιστα χρυσό στην ενόργανη γυμναστική - κάτι απ' τα δύο πάντως συνέτεινε ώστε ο νεαρός αυτός Χρυσός Ολυμπιονίκης να γίνει αντικείμενο θερμότερων εκδηλώσεων από κάθε άλλον Ολυμπιονίκη μας.

Κι αφού τόσοι και τόσοι φορείς θεώρησαν αναγκαίο να διοργανώσουν κάποια εκδήλωση προς τιμήν του εκπληκτικού μας

Γιάννη Μεθισσανίδη, δεν μπορούσε να υστερήσει η Ζάκυνθος σ' αυτό το σημείο.

Ετσι, ευκαιρίας δοθείσης, αφού ο Χρυσός αυτός Ολυμπιονίκης διάβηξε την Ζάκυνθο για να ξεκουραστεί για ένα δεκαήμερο περί τα τέλη του Αυγούστου, τον τίμησε δεόντως.

Πρώτον, τον κάλεσε και έλαβε μέρος εις την Λιτάνευση του Ιερού Σκηνώματος του Αγίου Διονυσίου Ζακύνθου, τελετή που γίνεται με κάθε επισημότητα από την Τοπική Εκκλησία, την 24ην Αυγούστου εκάστου χρόνου και όπου λαμβάνουν μέρος οι αρχές του τόπου, εκπρόσωπος της κυβέρνησης και της αντιπολίτευσης, στρατιωτικά αγήματα, φιλαρμονικές Ζακυνθινές και άλλων μερών, μαθητές, πρόσκοποι και χιλιάδες προσκυνητές, με επικεφαλής Αρχιερείς και Ιερείς. Είναι μία θρησκευτική τελετή, που λαμβάνει χώραν δις του έτους, ήτοι 24 Αυγούστου και 17 Δεκεμβρίου, αλλά περισσότερο επίσημη είναι αυτή του Αυγούστου.

Σ' αυτήν, λοιπόν, την τελετή, σ' αυτήν την ιερά πομπή, έλαβε μέρος στην πρώτη σειρά των επισήμων και ο Γιάννης Μεθισσανίδης! Αλλά δεν ήταν αυτό μόνον, διότι επακολούθησε και άλλη παρουσία του Γιάννη Μεθισσανίδη. Δεύτερον, την 27ην Αυγούστου 1996, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση δεξιώθηκε τον Χρυσό μας Ολυμπιονίκη σε ειδική πανηγυρική συνεδρίαση. Το Νομαρχιακό Συμβούλιο στην αίθουσα τελετών της Νομαρχίας Ζακύνθου, υπεδέθη, με πολλές τιμές και ενθουσιασμό, τον Γιάννη Μεθισσανίδη. Τον προσφώνησε ο Πρόεδρος του Νομαρχιακού Συμβουλίου κ. Αντ. Λογοθέτης, τον προσφώνησε ο Νομάρχης κ. Γιάννης Τουρίκης, που του ενχειρίσσε μάλιστα χρυσή

πλάκα, σχετική με την Ζάκυνθο, και τον "στεφάνωσε", τον προσφώνησε ο βουλευτής του Νομού κ. Δ. Παλιοθεόδωρος, τον προσφώνησε ο Νομαρχιακός Σύμβουλος κ. Διον. Κομητίσης και τέλος ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Στελιος Μποζίκης. Φυσικά δεν παρέλειψαν το πατρικό τους χρέος και οι Μητροπολίτες Ζακύνθου κ.κ. Χρυσόστομος και Βερούς κ.κ. Παντελεήμων, που με τους καθούς των λόγους εξήραν και την προσωπικότητα και το κατόρθωμα του χρυσού μας Ολυμπιονίκη! (Σημ. ο Μητροπολίτης Βερούς κ.κ. Παντελεήμων, παρέστη και εις την Λιτάνευση του Ι. Σκηνώματος του Αγ. Διονυσίου, γι' αυτό παρέμεινε και εις την τελετή προς τιμήν του εν λόγω Ολυμπιονίκη μας).

.....

Και η ώρα και αλησμόνητη για την Ζάκυνθο βραδιά έκλεισε με αντιφώνηση του Γιάννη Μεθισσανίδη και τον Εθνικό Ύμνο για άλλη μία φορά, αλλά τώρα από την Φιλαρμονική του Δήμου Ζακύνθων, ενώ οι συγκεντρωθέντες "έπνιξαν" τον Χρυσό μας Ολυμπιονίκη με τις αυθόρμητες εκδηλώσεις χαράς και αναγνώρισης προς το πρόσωπό του.

.....

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ ΜΑΣ

Δεν ξέρω πως ένοιωσε εκείνη την βραδιά του Αυγούστου ο Γιάννης Μεθισσανίδης στη Ζάκυνθο, αλλά εγώ ήμουν συγκλονισμένος απ' όσα είδα και άκουσα και ένοιωθα περίσσια υπερήφανος, που ένα απλό ποντιακό ράτσο ανέδειξε και ομοίως αναδεικνύει ταλέντα και στον αθλητισμό με Ολυμπιακές Διακρίσεις όπως οι Χολιδής, Πατουλίδου, Μεθισσανίδης, Λεωνιδής!

Ευχαριστίες πολλές επίσης και στον Γενικό Γραμματέα ΥΔΤ κ. Κοσμίδη Σωκράτη που διέθεσε επί πέντε ημέρες όχημα για την συγκέντρωση και μεταφορά των προαναφερθέντων ειδών στο αεροδρόμιο της Ελευσίνας.

Ας είναι βέβαιοι πως ο

ελληνισμός της διασποράς αλλά και της μητροπολιτικής Ελλάδας δεν θα ξεχάσουν ποτέ την ανθρωπιστική και άκρω εθνική τούτη προσφορά τους.

Τέλος, η Ένωση Ποντίων Αξιοματικών εύχεται η αποστολή αυτή να προκαλέσει εκδήλωση ευαισθησίας και άλλων ποντιακών και μη φορέων, για τον ελληνισμό της Κριμαίας, ο οποίος πρέπει για εθνικούς λόγους να παραμείνει εκεί και να γαλαουρήσει και πάλι.

Από το χωριό μου Σίσια ήρθαν στην Ελλάδα και εγκαταστάθηκαν στους οικισμούς που ση-

ΠΟΝΤΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

ΤΑ ΛΙΒΕΡΑ ΚΟΖΑΝΗΣ

Στα Λιβέρα της Κοζάνης πρωτοεγκαταστάθηκαν 64 οικογένειες που είχαν έρθει από το χωριό Σίσια της Αργυρούπολης το 1923.

Πριν όμως αναφερθούμε στη ζωή και την προκοπή τους στη νέα τους πατρίδα, θα παρουσιάσουμε όσα στοιχεία συλλέξαμε για τους κατοίκους και το χωριό Σίσια του ασημένιου Πόντου.

Οι κάτοικοι της Σίσις ήταν γεωργοκτηνοτρόφοι. Επειδή, όμως, δεν ήταν δυνατόν να συντηρήσουν τις οικογένειές τους με τη φτωχή παραγωγή τους, η ξενιτιά είχε καταστήσει υποχρεωτική. Από το 1900 πολλοί ξενιτεύονταν προς τη Ρωσία, όπου δούλευαν σκληρά για να εξοικονομήσουν κάτι για τα σπιτία τους οι άντρες. Είναι η εποχή που η γυναίκα περιορίζεται στις δουλειές του σπιτιού, στη μάντρα, στην περιποίηση των ζώων, στο "άρμεγμα", "σ" παρχάρια, στην περιποίηση των πεθερικών, στο θέρισμα, στα ξύλα και "σ" σό σαλιάκ" και προ παντός στα καθήκοντα της μωρομάνας...

Η Σίσια, που υπάγονταν στη Μητρόπολη Χαλδίας, Χαϊριάνων και Κερσσούντος, γιόρταζε δύο φορές το χρόνο. Του Αγίου Κωνσταντίνου και το 15 Αυγούστο. Αξέχαστοι του χωριού μας εφημέριοι ήταν ο Παπαμικάλης, ο Παπαγιώργης, ο Παπαχαράλαμπος (+ 1914), ο Παπαστέφανος (+ 1907), ο Παπακοσμάς και ο εγγονός του Παπαδάμ που πέθανε εδώ στην Ελλάδα (Ισάβρο Κιλικία). Αξιολόγη και αξέχαστη ήταν και η προσφορά των αειμνηστών δασκάλων μας Μιχαήλ Παπαδόπουλου, Στυλιανού Ακριτίδη, Ανέση Βελλεθέ (στην οπισθοχώρηση των Ρώσων το 1918 κατέφυγε στη Ρωσία και το 1936 έπεσε θύμα των διωγμών κατά των Ελληνοπόντιων), Γ. Καλογερίδη και Κ. Καλογερίδη που είχε μεταναστεύσει στην Αμερική.

Το δασκαλίκι, κάτω από τις πιο δυσμενείς συνθήκες, ήταν τότε περισσότερο έργο εθνικό, παρά επαγγελματικό, αν μάλιστα θυμηθούμε πως η συντήρηση και η πληρωμή των δασκάλων ήταν υποχρέωση της εκκλησίας και των γονέων.

Η γενεατεία μου, όπως και όλος ο Πόντος, πολλές φορές δοκίμασε τη σκληρότητα και την ανθελληνική υστερία των εκάστοτε τουρκικών κυβερνήσεων. Δεν είναι λίγες, σε αναλογία, οι υπερήλικοι που έγι-

ναν θύματα του λευκού θανάτου.

ΔΥΟ ΑΞΙΟΠΡΟΣΕΚΤΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. Στα πολύ παλιά χρόνια στο χωριό μας Σίσια στάθηκε ένας τιμαριούχος, ο Μαχμούτ. Κάποια μέρα είχε στο μουχτάρι του χωριού (Τούρκος από το χωριό Χάραβα) να του βρεί μία καλή γυναίκα για να παντρευτεί. Ο μουχτάρης προτίμησε την κόρη του ιερέα από το χωριό Αγγρίδ', που την έλεγαν Ελένη. Ποιοί λόγοι υποχρέωσαν τον πατέρα να συγκατανεύσει σε κείνο το γάμο είναι άγνωστο. Χωρίς να ρωτηθεί η Ελένη την κουκουλώσανε και την στεφάνωσαν με τον Τούρκο.

Προ του γάμου όταν την έφεραν στο σπίτι του γαμπρού τοποθέτησαν στο κατώφλι ένα σταυρό και την είπαν να τον πατήσει, ένδειξη ότι απαρνιότανε τον Χριστιανισμό και ασπάζονταν την θρησκεία του Μαχμούτ, δηλ. του άντρα που επρόκειτο να παντρευτεί. Μόλις η Ελένη είδε τον Σταυρό, αμέσως πέταξε τον φερετζέ και αρνήθηκε να τον πατήσει.

Τελικά δέχθηκε να παντρευτεί τον τιμαριούχο, ύστερα από πιέσεις, με τη συμφωνία, τα παιδιά που θα αποκτήσουν θα βαφτιζότανε ορθόδοξοι χριστιανοί και παρήλθησαν. Η διατηρούσαν και του τουρκικού όνομα (Κρυπτοχριστιανοί). Κάποτε απόκτησαν ένα αγόρι που το βάφτισαν Μιχαήλ. Ο Μιχαήλ, όταν παντρεύτηκε απέκτησε το θόδωρο και ο θόδωρος τον Κωνσταντίνο (το τουρκικό του όνομα Ισμαήλ), πατέρας του Γεωργίου Μιχαηλίδη, που με την ανταλλαγή εγκαταστάθηκε στα Λιβέρα της Κοζάνης, με άλλους τρεις αδελφούς του και τις δύο αδελφές, από τους οποίους κανένας δεν είχε τουρκικό όνομα.

2. Αρχές του 29ου αιώνα άγνωστοι Τούρκοι σκότωσαν τον συγχωριανό μας Κων/νο Σαρίδη (Σαρόγλου).

Παραδόξως αντί να διαγραφεί από τα μητρώα ο Σαρόγλου, διαγράφηκε ο Μαχμούτ Ουλού Ισμαήλ (ο Κωνσταντίνος), ο οποίος κυκλοφορούσε πια με ταυτότητα Σαρόγλου. Από τότε τα παιδιά του καταχωρήθηκαν στη μερίδα του κ. Σαρίδη ως καθαροί χριστιανοί. Εδώ μετονομάστηκαν Μιχαηλίδηδες.

Από το χωριό μου Σίσια ήρθαν στην Ελλάδα και εγκαταστάθηκαν στους οικισμούς που ση-

μιώνονται παρακάτω οι εξής οικογένειες:

Στον Πειραιά, οι Κων/νος Γυμνόπουλος, Δαμ. Παναγιωτίδης, Κ. Παπαδόπουλος ή Κωφιδής, Στυλ. Ακριτίδης, Γεωργ. Χρυσοστομίδης, Αλέξ. Χρυσοστομίδης και Αδάμ Θεοδωρίδης.

Στη Θεο/νίκη, οι Χρήστος Κοκοβιάδης, Κοσμάς Παπακοσμίδης, Αριστ. Παναγιωτίδης, Παναγ. Παναγιωτίδης, Πολυχρ. Θεοδωρίδης και Θεόδωρος Σουμελιδής.

Στο Κιλικία οι Αδ. Ακριτίδης, Ιερέας, Στυλ. Ακριτίδης δάσκαλος, Χρυσ. Χρυσοστομίδης, Γεώργιος Λαζαρίδης, Θεόδ. Λαζαρίδης, Πέτρ. Κουταλίδης, Γρ. Κουταλίδης, Μουράτ. Κουταλίδης, Αντρ. Γυμνόπουλος, Ιορδ. Καλογερίδης, Νικόλ. Καλογερίδης, Γεώργ. Καλογερίδης, Μιχ. Γυμνόπουλος και Ανέστης Γυμνόπουλος.

Στη Βέροια, οι Νικόλ. Καλογερίδης, Ηρακλ. Σουμελιδής, Θεμ. Βασιλειάδης, Αθήνης Βασιλειάδης, Φιλ. Βασιλειάδης, Περ. Γεωργιάδης, Δημ. Γεωργιάδης, Γεώργ. Βασιλειάδης, Εήπ. Ορφανίδου και Σπυρ. Υφαντίδης.

Στα Λιβέρα Κοζάνης οι Θεόδ. Βασιλειάδης, Ιάκ. Γεωργιάδης, Γεώργ. Μιχαηλίδης, Αδάμ Θεοδωρίδης, Δημ. Θεοδωρίδης, Δημ. Κοκοβιάδης, Γεώργ. Κοκοβιάδης, Χαρ. Βασιλειάδης, Δέση, Νικηφορίδου, Βασ. Παπαμιχαηλίδης, Ιωάν. Τριανταφυλλίδης, Ιωάν. Παπαδόπουλος, Κων/νος Παπαδόπουλος, Αδάμ. Παπαδόπουλος, Μιχ. Παπαδόπουλος και Μορ. Ακριτίδου.

Σε πρόστιο της Πτολεμαίδας, οι Νικόλ. Κοκοβιάδης, Γρηγ. Κοκοβιάδης και Αχιλ. Κοκοβιάδης.

Στην Εδέσσα οι Δημ. Κοκοβιάδης και Βαρβ. Γεωργιάδου.

Στη Δράμα οι Μιχαήλ Παπαδόπουλος δάσκαλος και Μαρία Λαζ. Παπαδοπούλου.

Στα Σέρβια Κοζάνης ο Κλέαν. Σουμελιδής.

Στην Πάργα η Πάρυ Γυμνοπούλου.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΗ ΤΙΜΗ ΕΝΑΣ ΑΓΝΟΣ ΠΟΝΤΙΟΣ

Μελετώντας κανείς την ιστορία της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας, του ιστορικού αυτού Σωματείου, θα βρει ανθρώπους, που χάραξαν και που συνεχίζουν να χαράσσουν μία τροχιά λαμπρή. Ένας απ' αυτούς, ένας από τους πιο σπουδαίους, με το απέραντο χαμόγελο είναι ο κ. Σταύρος Ορφανίδης. Το δυναμικό αυτό στέλεχος έχει την πιο μακρόχρονη και εποικοδομητική παρουσία στα Διοικητικά Συμβούλια της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας.

Ο κ. Ορφανίδης διακρίνεται για την ακαταλόγητη εργατικότητα του, την αγνότητα του χαρακτήρα του και την ψυχική του ανωτερότητα. Ποτέ του δεν επιδίωξε προβολή και επαίνους.

Το μεγάλο όνειρό του είναι, να δει να κτιζείται το "Πνευματικό Κέντρο της Ε.Λ.Β."

Γενικά, ο κ. Ορφανίδης είναι μία συνεχής εγγύηση για την ανοδική πορεία της Λέσχης. Δίκαια και επάξια απολαμβάνει μία μεγάλη και καθολική αναγνώριση και εκτίμηση. Ας είσαι πάντα καλά Σταύρο.

Να σαν εμας τη Πόντιους
π' εφτάμε, με τον Σταύρον, πάντα κέφια
Τρώγουμε και πίνουμε
και ζούμε άμον αδελφια.

Γιάννης Α. Μελετιδής